Lieta Nr.42628308
A00389-10/32

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā, 2010.gada 9.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Paegle,

piedaloties pieteicējas – zemnieku saimniecības (turpmāk – z/s) „Austrumi" pārstāvēm: *A.B.* un *S.B.*,
atbildētāja - Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes - Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajai pārstāvei *D.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz z/s „Austrumi" (turpmāk arī - pieteicēja) pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) ģenerāldirektora 2008.gada 9.jūnija lēmuma Nr.19/16595 (turpmāk – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Laika periodā no 2007.gada 12.novembra līdz 2008.gada 4.februārim VID (turpmāk arī – atbildētājs) veica pieteicējai komplekso nodokļu auditu par:

- pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN) par periodu no 2005.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 30.septembrim;
- uzņēmuma ienākuma nodokli (turpmāk – UIN) par 2005. un 2006.gadu.

Pārbaudes rezultātā sastādīts audita pārskats Nr.14 *(lietas 1.sējuma 96.-108., 228.-253.lapa).*

[2] 2008.gada 4.februārī VID Zemgales reģionālās iestādes (turpmāk – ZRI) Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieka vietniece pieņēma lēmumu Nr.14 „Par z/s „Austrumi" nodokļu audita rezultātiem" (turpmāk – lēmums par audita rezultātiem), ar kuru pieteicējai papildus aprēķināts PVN Ls 12 165,94, soda nauda Ls 12 165,94 par 2005.gada decembri, soda nauda Ls 37,95 apmērā par 2007.gada septembri, kā arī PVN nokavējuma nauda Ls 4045,18; UIN Ls 9634,50, soda nauda Ls 4817,25 un nokavējuma nauda 2496,31 apmērā *(lietas 1.sējuma 8.-9.lapa).*

[3] 2008.gada 6.martā pieteicēja lēmumu par audita rezultātiem apstrīdēja daļā, ar kuru papildus nomaksai budžetā aprēķināts PVN, soda nauda un nokavējuma nauda par 2005.gada decembri, kā arī UIN, soda nauda un nokavējuma nauda. Pieteicēja nepiekrīt VID secinājumiem par 2005.gada 19.decembrī veikto darījumu ar SIA „Matgors", jo darījums iegrāmatots pareizi; ziņas par darījumu ar SIA „Matgors" ir patiesas; darījums noslēgts laikā, kad SIA „Matgors" bija PVN maksātāja; SIA „Matgors" valdes locekle *O.L.* sniegusi nepatiesu paskaidrojumu. Līdz ar to pieteicēja uzskata, ka audita laikā VID veiktie aprēķini ir kļūdaini *(lietas 1.sējuma 10.-16.lapa).*

[4] 2008.gada 3.aprīlī ar VID ZRI direktora vietas izpildītāja lēmumu Nr.01-10.02/31 (turpmāk – sākotnējais lēmums) lēmums par audita rezultātiem atstāts negrozīts.

Sākotnējais lēmums *(lietas 1.sējuma 17.-23.lapa)* balstīts uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[4.1] Pieteicēja nepamatoti atskaitījusi priekšnodokli par darījumu ar SIA „Matgors" (2005.gada 19.decembra preču pavadzīme-rēķins (turpmāk – PPR) HM-VII Nr.146917), jo SIA „Matgors" amatpersona *O.L.* noliedz, ka būtu veikusi darījumus uzņēmuma vārdā.

[4.2] VID nav iesniegti pierādījumi tam, ka *O.L.* būtu veikusi darījumus SIA „Matgors" vārdā, tāpēc nav pamata apšaubīt *O.L.* sākotnēji sniegtos paskaidrojumus. SIA „Matgors" vienīgā amatpersona neapstiprina darījumus ar pieteicēju, norāda, ka kļuvusi par uzņēmuma grāmatvedi pēc trešās personas lūguma; nezina, kā kļuvusi par uzņēmuma amatpersonu; par uzņēmuma darījumiem un darījumus apliecinošiem dokumentiem *O.L.* neko paskaidrot nevar; nevienu neesot pilnvarojusi rīkoties uzņēmuma vārdā.

[4.3] Tā kā nav iespējams identificēt darījuma faktu un darījuma saistību ar pieteicējas saimniecisko darbību, tad pieteicējai nebija tiesību atskaitīt priekšnodokli par darījumu ar SIA „Matgors"; līdz ar to pamatoti samazināts atskaitītais priekšnodoklis par Ls 12165,94 un papildus aprēķināta PVN soda nauda Ls 12165,94 apmērā un nokavējuma nauda Ls 4045,18 apmērā.

[4.4] SIA „Matgors" vārdā noformētais PPR satur nepatiesu informāciju, tādēļ tas nav uzskatāms par attaisnojuma dokumentu. Ņemot vērā minēto, pieteicējas apliekamais ienākums 2005.gadā palielināts par Ls 67589,00, veiktas attiecīgas korekcijas un noteikts papildus nomaksai budžetā UIN Ls 8826,00 par 2005.gadu un Ls 808,50 par 2006.gadu, kā arī soda nauda un nokavējuma nauda.

[4.5] Audita pārskatā konstatētās pārrakstīšanās kļūdas (*nav konkrēti norādītas*) nav ietekmējušas veiktos aprēķinus.

[5] 2008.gada 30.aprīlī pieteicēja apstrīdējusi sākotnējo lēmumu *(lietas 1.sējuma 66.-72.lapa)*, norādot, ka sūdzībā minētie argumenti nav izvērtēti pēc būtības. Līdz ar to nav ievērotas Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 81.panta ceturtajā daļā noteiktās prasības. VID nepamatoti dod priekšroku *O.L.* sniegtajiem paskaidrojumiem, nevis kriminālprocesa ietvaros *O.L.* sniegtajām liecībām. *O.L.* paskaidrojumos un liecībās ir konstatējamas būtiskas pretrunas, kurām sākotnējā lēmumā nav dots vērtējums. Kriminālprocesa ietvaros *O.L.* sniegusi savādāku liecību, šāds pierādījums ir iestādes rīcībā, taču tas nav ņemts vērā. Līdz ar to nav pamatots VID arguments, ka *O.L.* sākotnēji sniegtos paskaidrojumus nav pamata apšaubīt. PPR ietver nepieciešamos rekvizītus, darījuma noslēgšanas brīdī SIA „Matgors" bija reģistrēta PVN apliekamo personu reģistrā. Par preču - minerālmēslu izsniegšanu un pārdošanu atbildīgā persona bija *O.L.*, kura preču izsniegšanu un pārdošanu apstiprinājusi ar savu parakstu. *O.L.* paraksts uz PPR ir identisks paraksta paraugam, kas iesniegts Uzņēmumu reģistrā. PPR ir uzņēmuma zīmogs un *O.L.* uzvārds ir labi salasāms.

[6] 2008.gada 9.jūnijā VID ģenerāldirektors pieņēmis pārsūdzēto Lēmumu *(lietas 1.sējuma 57.-65.lapa)*, ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, balstoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[6.1] *O.L.* 2006.gada 16.augustā un 2006.gada 18.oktobrī sniegtajos paskaidrojumos noliegusi saimnieciskās darbības veikšanu SIA „Matgors" vārdā. Norādījusi, ka viņas rīcībā nav uzņēmuma grāmatvedības dokumentu un nav arī informācijas par to atrašanās vietu. *O.L.* neesot citu personu pilnvarojusi rīkoties uzņēmuma vārdā. *O.L.* nav norādījusi, ka būtu veikusi darījumus ar pieteicēju, piemēram, realizējusi 701 tonnu minerālmēslu.

[6.2] Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu vērtēti SIA „Matgors" darījumi ar preču piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem.

[6.3] SIA „Matgors" nav materiāli-tehniskās bāzes un darbaspēka resursu, lai varētu veikt minerālmēslu uzglabāšanu, iekraušanu, izkraušanu un transportēšanu. 2006.gada 28.septembrī SIA „Matgors" izslēgta no PVN apliekamo personu reģistra sakarā ar dokumentu neiesniegšanu PVN aprēķinu pārbaudei; 2006.gada 17.novembrī uzņēmums pasludināts par maksātnespējīgu (bankrota procedūra pabeigta 2007.gada l3.septembrī).

[6.4] Nav gūts apstiprinājums tam, ka PPR norādīto preci (minerālmēslus) pieteicēja būtu saņēmusi tieši no SIA „Matgors", tāpēc nav pamata veikt priekšnodokļa atskaitījumu Ls 12 165,94 apmērā.

[6.5] SIA „Matgors" vārdā izrakstītajā PPR ietvertā informācija nav patiesa, tāpēc šāds PPR nav uzskatāms par grāmatvedības attaisnojuma dokumentu. Līdz ar to nodokļu administrācija pamatoti koriģējusi pieteicējas 2005.gada UIN deklarācijā uzrādīto ar UIN apliekamo ienākumu un aprēķinājusi budžetā maksājamo UIN, soda naudu un nokavējuma naudu.

[7] Pieteikumā *(lietas 1.sējuma 3.-6.lapa)* norādīti šādi argumenti:

[7.1] Pieteicējas darījums ar SIA „Matgors" ir faktiski noticis, ko apliecina izsniegtā PPR, kas atbilst normatīvo aktu prasībām, jo satur nepieciešamos rekvizītus.

[7.2] VID argumenti ir balstīti vienīgi uz *O.L.* sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem, kuri nav iegūti audita laikā, turklāt paskaidrojums nav sniegts par strīdus darījumu. Iestādes rīcībā bija arī citi pierādījumi, kuri ir pretrunā ar *O.L.* sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem (Uzņēmumu reģistra datu bāzē ietvertā informācija, SIA „Matgors" pamatdokumenti, paraksta paraugs, gada pārskati, PVN maksātāja reģistrācija, PPR veidlapu saņemšana, termiņos iesniegtas nodokļu deklarācijas, ziņojumi u.c.).

[7.3] No 2006.gada 16.augusta līdz 27.septembrim VID veicis komplekso nodokļa auditu SIA „Matgors" par laika periodu no 2005.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 30.jūnijam; kā rezultātā pieņemts lēmums Nr.143 par papildus aprēķinātajiem nodokļu maksājumiem. Tādējādi arī otram uzņēmumam ir veikts audits par periodu, kurā veikts strīdus darījums. SIA „Matgors" veiktā audita ietvaros strīdus darījums nav apšaubīts.

[7.4] 2006.gada 18.oktobrī *O.L.* vērsusies ar sūdzību augstākā iestādē par lēmumu par audita rezultātiem. Pamatojoties uz *O.L.* izsniegto pilnvaru, SIA „Matgors" iesniedza maksātnespējas pieteikumu Jelgavas tiesā. 2006.gada 17.novembrī SIA „Matgors" pasludināta par maksātnespējīgu, nosakot *O.L.* par parādnieka pārstāvi.

[7.5] 2006.gada 27.februārī VID Finanšu policijas pārvaldē (turpmāk – FPP) ierosināts kriminālprocess Nr.15830400507 par SIA „Matgors" iespējamo izvairīšanos no nodokļa nomaksas. 2007.gada 21.septembrī pieņemts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu. Secināts, ka izmeklēšanas laikā savāktie pierādījumi, tostarp *O.L.* liecības, norāda uz to, ka uzņēmums veicis likumīgu saimniecisko darbību; kārtota grāmatvedība; neviens darījums nav atzīts par prettiesisku vai nenotikušu.

[7.6] VID bija pamats ņemt vērā visus minētos pierādījumus, kuri norāda uz to, ka *O.L.* sākotnēji sniegtie paskaidrojumi nav patiesi. Pieteicēja ir samaksājusi par preci; nopirktie minerālmēsli realizēti SIA „Mālnieki". Audita laikā citi pārkāpumi pieteicējai netika konstatēti.

[8] 2008.gada 25.augustā tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums *(lietas 1.sējuma 55.-56.lapa)*, kurā norādīts, ka VID pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu pieteikumu noraidīt, balstoties uz pārsūdzētajā Lēmumā ietverto pamatojumu.

[9] Tiesas sēdē pieteicēja un pieteicējas pārstāve uzturēja pieteikumu, balstoties uz pieteikumā minētajiem apsvērumiem.

Papildus paskaidroja, ka pieteicējai nav saprotama VID pozīcija, ja, veicot auditu SIA „Matgors", darījums tiek atzīts, kāpēc tas tiek apšaubīts, veicot auditu pieteicējai.

Veicot auditu SIA „Matgors", kā arī maksātnespējas procesa laikā, netiek apšaubīts fakts, ka *O.L.* ir uzņēmuma amatpersona. Pieteicēja uzskata, ka lietā ir pietiekoši daudz pierādījumu, kas dod pamatu šaubām par *O.L.* sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem.

[10] Atbildētāja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza tiesu pieteikumu noraidīt, balstoties uz pārsūdzētajā Lēmumā ietverto pamatojumu.

Papildus paskaidroja, ka, veicot SIA „Matgors" auditu, darījumi pārbaudīti tikai izlases veidā; ticis pārbaudīts PVN, nevis SIA „Matgors" realizācijas darījumi. SIA „Matgors" audits veikts saistībā ar 3 uzņēmumiem, kuriem konstatētas fiktīva uzņēmuma pazīmes. *O.L.* SIA „Matgors" audita materiālos nefigurē. *O.L.* noslēgusi darba līgumus ar citām personām. SIA „Matgors" audita laikā pilnvarotā persona uz darba līguma pamata bijusi *S.G.*, grāmatveža palīgs. Tādējādi SIA „Matgors" grāmatvedības dokumentus iesniedza un audita pārskatu parakstīja *S.G.* Audita rezultātā atzīta SIA „Matgors" kopējā realizācijas darījumu summa, bet vai tajā ir iekļauts strīdus darījums, nav zināms. Lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu (pret SIA „Matgors" amatpersonu) VID nepārsūdzēja. VID atzīst, ka SIA „Matgors" faktiski darbojās, tajā strādāja 8 cilvēki, par kuriem tika maksāts sociālais nodoklis.

Motīvu daļa

[11] Tiesa, uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, nonāca pie secinājuma, ka pieteikums ir apmierināms.

[12] Tiesa konstatēja šādus apstākļus:

[12.1] 2005.gada 19.decembrī SIA „Matgors" vārdā izrakstīts PPR sērija HM-VII 146917 par minerālmēslu: kālijs 386 tonnas, karbamīds 160 tonnas un NPK brāķētais 155 tonnas, realizāciju par Ls 79 754,50 (Ls 67588,56 + PVN 18% Ls 12165,94) *(lietas 1.sējuma 73.lapa)*.

[12.2] 2005.gada 19.decembrī pieteicēja izrakstījusi rēķinu SIA „Mālnieki" (PPR sērija HL-VII 000184) par minerālmēslu: kālijs 386 tonnas, realizāciju par Ls 37828,00 (tai skaitā PVN 18% Ls 5770,37) *(lietas 1.sējuma 256.lapa)*.

[12.3] 2005.gada 22.decembrī pieteicēja izrakstījusi rēķinu SIA „Mālnieki" (PPR sērija HL-VII 000185) par minerālmēslu: karbamīds 160 tonnas, realizāciju par Ls 22400,00 (tai skaitā PVN 18% Ls 3416,95) *(lietas 1.sējuma 254.lapa)*.

[12.4] 2005.gada 27.decembrī pieteicēja izrakstījusi rēķinu SIA „Mālnieki" (PPR sērija HL-VII 000186) par minerālmēslu: brāķētais NPK 155 tonnas, realizāciju par Ls 202275,50 (tai skaitā PVN 18% Ls 3085,55) *(lietas 1.sējuma 255.lapa)*.

[12.5] No 2006.gada 16.augusta līdz 27.septembrim VID veicis komplekso nodokļu auditu SIA „Matgors" par periodu no 2005.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 30.jūnijam *(lietas 2.sējuma 19.-38.lapa)*.

[12.6] 2006.gada 16.augustā, 2006.gada 18.oktobrī un 2007.gada 1.martā SIA „Matgors" valdes locekle *O.L.* sniegusi paskaidrojumus *(lietas 1.sējuma 74.-75., 76. – 77.lapa; lietas 2.sējuma 3. un 4.lapa)*. 2007.gada 6.septembrī *O.L.* kriminālprocesa ietvaros nopratināta kā lieciniece *(lietas 2.sējuma 5. – 10.lapa)*.

[12.7] 2007.gada 21.septembrī VID FPP pieņemts lēmums par kriminālprocesa Nr.15830400507 izbeigšanu *(lietas 1.sējuma 46.-49.lapa)*.

[12.8] No 2007.gada 12.novembra līdz 2008.gada 4.februārim VID veica pieteicējai komplekso nodokļu auditu. Pārbaudes rezultātā sastādīts audita pārskats Nr.14 *(lietas 1.sējuma 96.-108., 228.-253.lapa)*.

[12.9] 2008.gada 4.februārī pieņemts lēmums par audita rezultātiem, ar kuru pieteicējai papildus nomaksai budžetā aprēķināts PVN Ls 12 165,94 un soda nauda tādā pašā apmērā par 2005.gada decembri, soda nauda Ls 37,95 apmērā par 2007.gada

septembri, kā arī PVN nokavējuma nauda Ls 4045,18; UIN Ls 9634,50, soda nauda Ls 4817,25 un nokavējuma nauda Ls 2496,31 *(lietas 1.sējuma 8.-9.lapa)*.

[12.10] 2008.gada 6.martā pieteicēja vērsās augstākā iestādē ar apstrīdēšanas iesniegumu *(lietas 1.sējuma 10.-16.lapa)*. 2008.gada 3.aprīlī pieņemts sākotnējais lēmums *(lietas 1.sējuma 17. – 23.lapa)*, kuru pieteicēja apstrīdēja *(lietas 1.sējuma 24. – 30.lapa)* VID ģenerāldirektoram. 2008.gada 9.jūnijā pieņemts pārsūdzētais Lēmums *(lietas 1.sējuma 31. – 39.lapa)*.

[13] Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir pamatoti atskaitījusi priekšnodokli Ls 12165,94 apmērā par 2005.gada 19.decembrī veikto darījumu ar SIA „Matgors" (PPR sērija HM-VII 146917) *(lietas 1.sējuma 73.lapa)*. Pieteicēja nepiekrīt pārsūdzētajā Lēmumā norādītajiem papildus nomaksai budžetā noteiktajiem nodokļu maksājumiem, uzskatot, ka VID veiktie aprēķini ir nepareizi.

[14] Tiesa uzskata, ka vispirms ir izvērtējams pieteicējas veiktais darījums ar SIA „Matgors" *(lietas 1.sējuma 73.lapa)*.

Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto, tikai VID reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai. Minētos atskaitījumus drīkst veikt pēc nodokļa rēķinā norādītās nodokļa summas samaksas vai – preču piegādes darījumos – pēc nodokļa rēķina un preču saņemšanas.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts interpretējams, ņemot vērā PVN un priekšnodokļa būtību un to darbības mehānismu.

PVN ir netiešais nodoklis, kas tiek iekasēts preču ražošanas un realizācijas visās stadijās no nodokļu maksātāja – preces ražotāja vai realizētāja, tādējādi veidojot PVN iekasēšanas ķēdi. Tā kā PVN ir nodoklis par jaunradīto vērtību, nevis preces apgrozījumu, tad PVN īstais maksātājs ir preces galējais patērētājs. Savukārt tie preces ražošanā un realizēšanā iesaistītie nodokļu maksātāji, kuri PVN summas ir iemaksājuši valsts budžetā, bet nav galējie preces patērētāji, ir tiesīgi pretendēt uz priekšnodokļa atskaitījumu. Proti, saņemt atpakaļ no budžeta to PVN summu, kas tika nomaksāta iegādājoties preci.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punktā noteikts, ka priekšnodoklis ir PVN summa, kas norādīta ar PVN apliekamajai personai izrakstītajā PVN rēķinā par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

No minētajām tiesību normām izriet, ka preču pārdošanas gadījumā personai ir tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu tikai tad, ja ievēroti visi likumā ietvertie nosacījumi: 1) persona ir reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona; 2) tā saņēmusi preci un atbilstošu nodokļa rēķinu; 3) prece saņemta no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID; 4) saņemtā prece tiek izmantota savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums.

Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda vai izskatāmajā gadījumā minētie priekšnoteikumi ir izpildīti.

[15] Nav strīda par to, ka pieteicēja ir apmaksājusi SIA „Matgors" vārdā 2005.gada 19.decembrī izrakstīto PPR. Nepastāv strīds arī par to, ka PPR izrakstīšanas un apmaksas laikā gan pieteicēja, gan SIA „Matgors" bija reģistrētas VID kā ar PVN apliekamās personas.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta pirmā daļa noteic, ka preču piegāde ir notikusi, ja preces ir nosūtītas un ir izrakstīts pievienotās vērtības nodokļa rēķins (turpmāk - nodokļa rēķins) vai atlīdzība par piegādi ir saņemta pirms preču nosūtīšanas.

Savukārt sestā daļa cita starpā nosaka, ka par nodokļu rēķiniem izmantojami dokumenti, kuri noformēti Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un kuros ir iekļautas visas likumā noteiktās ziņas par pakalpojumu sniedzēju, pakalpojumu saņēmēju, pakalpojuma veidu un apjomu, norādīta atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem, nodokļa likme, aprēķinātais nodoklis, kā arī pakalpojumu sniegšanas datums.

Izvērtējot SIA „Matgors" vārdā izrakstīto PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)*, tiesa atzīst, ka rēķins satur visus nepieciešamos rekvizītus.

Preču pavadzīmes-rēķini, kuros norādītas likumā noteiktās ziņas, ir uzskatāmi par nodokļa rēķiniem un darījumu apliecinošiem dokumentiem likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta izpratnē un šāda dokumenta esamība ļauj pieņemt, ka rēķinā norādītā prece ir saņemta vai pakalpojums ir sniegts. Taču šāds pieņēmums neizslēdz iespēju administratīvā procesa dalībniekiem to apstrīdēt, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, kas apliecina pretējo (*sk. piemēram, Senāta 2004.gada sprieduma lietā SKA-114 12.punktu).*

Ņemot vērā minēto, jānoskaidro, vai ir iesniegti tādi pierādījumi, kas ļauj apšaubīt PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* norādītās ziņas.

[16] Nodokļu administrācijas tiesības un pienākums kontrolēt nodokļu maksātāju uzrādīto darījumu tiesiskumu izriet no vairākām tiesību normām: likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8.pants paredz, ka VID uzdevumi nodokļu (nodevu) administrēšanā (turpmāk - nodokļu administrēšana) ir noteikti likumā „Par nodokļiem un nodevām" (*18.pants*). Papildus tiem Valsts ieņēmumu dienests: uzskaita un reģistrē nodokļu maksātājus un ar nodokļiem apliekamos objektus (*1.punkts*); piedzen Valsts ieņēmumu dienesta administrētos nodokļu un nodevu parādus, arī citu valsts noteikto obligāto maksājumu parādus, kuru iekasēšana saskaņā ar normatīvajiem aktiem piekrīt Valsts ieņēmumu dienestam (*2.punkts*); lai izpildītu šajā pantā noteiktos uzdevumus, seko jebkuru juridisko un fizisko personu saimnieciskajai un finansiālajai darbībai (*8.punkts*). Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.pantā noteikti nodokļu administrācijas pienākumi, un tie ir šādi: nodrošināt, lai šo likumu un citu nodokļu (nodevu) likumus ievēro gan nodokļu maksātāji, gan nodokļu administrācija (*1.punkts*); kontrolēt nodokļu (nodevu) aprēķināšanas un maksāšanas pareizību (*2.punkts*). Savukārt, tā paša likuma 23.pants paredz VID tiesības precizēt maksājamā nodokļa apmēru, un šī panta sestajā daļā noteikts, ka, veicot nodokļu revīziju (auditu), nodokļu administrācijai ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru atbilstoši [..] nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām, ja ir konstatēts, ka nodokļu maksātājs ir veicis darījumu, lai izvairītos no nodokļu vai nodevu maksāšanas, vai nav identificējams kāds no darījuma dalībniekiem (*2.punkts*).

Secināms, ka likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā minēto tiesību – atskaitīt PVN kā priekšnodokli, konstatēšana nav iespējama bez nodokļu maksātāja uzrādīto darījumu izvērtēšanas. Tādējādi VID tiesības izvērtēt nodokļu maksātāju darījumus izriet no nodokļu likumos noteiktās nodokļu administrācijas kompetences.

Līdz ar to SIA „Matgors" vārdā izrakstītais PPR izvērtējams kopsakarā ar citiem lietā esošiem pierādījumiem.

[17] No pārsūdzētā Lēmuma pamatojuma izriet, ka VID apšauba pieteicējas uzrādīto darījumu ar SIA „Matgors" tādēļ, ka 2006.gada 16.augustā, 2006.gada 18.oktobrī un 2007.gada 1.martā SIA „Matgors" valdes locekle *O.L.* sniegusi

paskaidrojumus *(lietas 1.sējuma 74.-75., 76. – 77.lapa; lietas 2.sējuma 3. un 4.lapa)*, kuros noliedz to, ka būtu bijusi SIA „Matgors" amatpersona, un, ka būtu veikusi darījumus uzņēmuma vārdā.

2006.gada 16.augustā *O.L.* paskaidrojusi, ka uzņēmums (SIA „Margors") reģistrēts uz viņas vārda, bez viņas ziņas. Neesot zinājusi, ka ir uzņēmuma amatpersona. Sen atpakaļ iepazinusies ar vīrieti vārdā „*A.*", kurš piedāvājis nopelnīt, un viņa piedāvājumam piekritusi. Bijuši pie notāra, kur viņa esot parakstījusi dokumentus, kuru saturu nezina. No tā laika ar *A.* neesot satikusies, bet pie viņas nācis *G.* un nesis tukšas veidlapas, kuras parakstījusi. Par minētajām darbībām esot saņēmusi atlīdzību Ls 80 mēnesī. Bijusi arī kredītiestādē un parakstījusi dokumentus. Esot dzirdējusi par to, ka uzņēmums nodarbojas ar celtniecību ārpus Latvijas. Par uzņēmuma grāmatvedības dokumentiem neko nezina un nevar pateikt *(lietas 1.sējuma 74.-75.lapa)*.

2006.gada 18.oktobrī *O.L.* paskaidrojusi, ka pēc *A.* lūguma kļuvusi par SIA „Matgors" grāmatvedi. Nezina kā kļuvusi par uzņēmuma valdes locekli; kā arī nezina ar ko uzņēmums nodarbojas, cik darbinieku ir uzņēmumā, un kur atrodas uzņēmuma grāmatvedības dokumenti. Par uzņēmuma saimniecisko darbību neko paskaidrot nevar. Uzņēmuma vārdā nekādus darījumus neesot veikusi, līgumus neesot stādījusi. *A.* atnesis parakstīt dokumentus, bet par dokumentu saturu neko paskaidrot nevar. Neesot pilnvarojusi citas personas veikt darbības savā vārdā. Par to, ka parakstījusi dokumentus, saņēmusi atlīdzību Ls 50 mēnesī *(lietas 1.sējuma 76.-77.lapa)*.

2007.gada 1.martā *O.L.* paskaidrojusi, ka 2007.gada 16.februārī neesot sūtījusi VID rakstveida paskaidrojumus, jo tas neesot viņas rokraksts. 2007.gada 16.februāra paskaidrojumu VID palūdzis aizpildīt paziņa, kas atnesis arī pārējos dokumentus. Paziņas klātbūtnē un no paziņas vārdiem aizpildījusi paskaidrojuma veidlapu. Vairāk neko neesot darījusi un paskaidrojumu nekur neesot sūtījusi (*lietas 2.sējuma 3.lapa)*.

2007.gada 1.martā *O.L.* paskaidrojusi, ka paziņa palūdzis aiziet pie notāra apstiprināt pases kopiju. Pēc tam paziņa atvedis dokumentus, ko parakstījusi. Paziņa paskaidrojis, ka viņa (*O.L.*) esot SIA „Matgors" grāmatvede. To, ka ir uzņēmuma amatpersona, uzzinājusi no VID. Kādus darbus veicis uzņēmums un kur tas atrodas, nezina; kā arī nezina, kur atrodas uzņēmuma grāmatvedības dokumenti, jo neesot tos redzējusi. Savā vārdā veikt saimniecisko darbību nevienu neesot pilnvarojusi. Visus dokumentus, kurus parakstījusi, atnesis paziņa un samaksājis par to atlīdzību (*lietas 2.sējuma 4.lapa)*.

Izvērtējot minētos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka tie ir izteikti pretrunīgi. 2006.gada 16.augustā *O.L.* paskaidrojusi, ka SIA „Matgors" ticis reģistrēts uz viņas vārda, bez viņas ziņas. Savukārt 2006.gada 18.oktobrī *O.L.* paskaidrojusi, ka pēc *A.* lūguma esot kļuvusi par SIA „Matgors" grāmatvedi, bet nezina kā kļuvusi par uzņēmuma valdes locekli. *O.L.* nav konsekventa savos paskaidrojumos arī norādot saņemtās atlīdzības summu (Ls 50 vai Ls 80). 2006.gada 16.augustā *O.L.* norādījusi, ka uzņēmums nodarbojas ar celtniecību ārpus Latvijas. Savukārt vēlāk sniegtajos paskaidrojumos *O.L.* norādījusi, ka par uzņēmuma saimniecisko darbību un uzņēmuma veiktajiem darbiem vispār neko nezina. 2006.gada 18.oktobrī *O.L.* norādījusi, ka kļuvusi par uzņēmuma grāmatvedi, taču vienlaikus viņa neko nevar paskaidrot par uzņēmuma grāmatvedības dokumentiem. No visiem minētajiem paskaidrojumiem nav izsecināms, konkrēti par kādiem pakalpojumiem (darbībām) *O.L.* piekritusi saņemt atlīdzību un no kuras personas. Nav identificētas paskaidrojumos pieminētās personas vārdā „*A.*" un „*G.*", līdz ar to tiesa apšauba faktu, ka šādas personas reāli eksistē. 2006.gada 16.augustā *O.L.* paskaidrojusi, ka pie notāra parakstījusi dokumentus, kuru saturu nezina. Savukārt 2007.gada 1.martā norādījusi, ka paziņa palūdzis aiziet pie notāra apstiprināt pases kopiju. *O.L.* arī norādījusi, ka 2007.gada 16.februāra paskaidrojumu lūdzis aizpildīt paziņa, kas atnesis arī pārējos dokumentus (nav konkrēti nosaukti).

Tiesa secina, ka nav pamata piešķirt ticamību tik nekonsekventiem, nekonkrētiem un pretrunīgiem paskaidrojumiem. Tiesa arī konstatē, ka no šādiem paskaidrojumiem nav noskaidrojami SIA „Matgors" un pieteicējas veiktā darījuma apstākļi.

[18] Lietā ir arī *O.L.* liecība, kas sniegta 2007.gada 6.septembrī kriminālprocesa ietvaros. *O.L.* norādījusi, ka sakarā ar uzdotajiem jautājumiem par SIA „Matgors" saimniecisko darbību, nodokļu aprēķināšanas un nomaksas procesu, kā arī par VID uzrēķināto milzīgo PVN summu, var liecināt, ka bija SIA „Matgors" valdes locekle ar paraksta tiesībām. Uzņēmums nodarbojies ar celtniecību un celtniecības materiālu tirdzniecību, starpniecības pakalpojumiem citās saimnieciskās nozarēs. Veicot saimniecisko darbību, SIA „Matgors" regulāri sniedzis VID ZRI Jelgavas nodaļā likumos noteiktās deklarācijas, ziņojumus un pārskatus, ievērojot iesniegšanas termiņus, nodokļi maksāti. Visi darījumi atspoguļoti SIA „Matgors" grāmatvedības dokumentos. No 2006.gada 16.augusta līdz 27.septembrim uzņēmumam veikts komplekss nodokļu audits. 2006.gada septembra mēnesī saņemot lēmumu par audita rezultātiem, tam kategoriski nepiekritusi, jo uz audita sākumu SIA „Matgors" bijusi PVN pārmaksa Ls 2098,25 apmērā. 2006.gada 18.oktobrī iesniegusi sūdzību par lēmumu par audita rezultātiem. Atbildi uz sūdzību saņēmusi 2006.gada novembra mēnesī. Tālāk apstrīdēšanas process neturpinājies, jo pasliktinājusies veselība un nebijis naudas līdzekļu. Kā SIA „Matgors" vadītāja visus savus pienākumus centusies izpildīt godprātīgi. Par uzņēmuma galveno maksātnespējas iemeslu uzskata audita laikā uzrēķināto nodokļu maksājumu parāda summu. Uzņēmumam nepieder: nekustamie īpašumi, kustama manta, autotransports, traktortehnika un skaidrās naudas līdzekļi. *O.L.* apstiprinājusi, ka visā uzņēmuma darbības laikā veikusi nepieciešamos pasākumus, lai normāli attīstītos uzņēmuma saimnieciskā darbība. Neesot bijuši tādi gadījumi, kad, esot līdzekļiem, tos būtu izlietojusi citām, ar uzņēmuma darbības attīstību nesaistītām vajadzībām, nenovirzot tos nodokļu nomaksai. *O.L.* sniegusi izsmeļošu liecību par SIA „Matgors" darījumiem ar SIA „Ansers", tostarp komentējot no normatīvajiem aktiem izrietošās prasības un uzņēmuma grāmatvedības reģistros veiktos ierakstus. Tā kā audita rezultātā uzrēķināto nodokļu maksājumu summu uzņēmums neesot bijis spējīgs samaksāt, pilnvarojusi personu, lai iesniegtu maksātnespējas pieteikumu tiesā. Ar Jelgavas tiesas 2006.gada 17.novembra spriedumu SIA „Matgors" pasludināta par maksātnespējīgu; par administratori maksātnespējas procesā iecelta *I.V.*, bet viņa (*O.L.*) – par parādnieka pārstāvi. Pēc administratora pieprasījuma iesniegusi grāmatvedības dokumentus un sniegusi nepieciešamos paskaidrojumus par uzņēmuma saimniecisko darbību. *O.L.* norādījusi uz savām veselības problēmām, kuru dēļ neesot varējusi visam pilnvērtīgi izsekot līdzi, tādēļ viņai palīdzējis vīrietis (nav noskaidrots), kuram maksājusi atlīdzību (neoficiāli). *O.L.* atzīst, ka uzņēmuma dokumentus parakstījusi pati. Visi SIA „Matgors" darījumi esot notikuši likumīgi un reāli *(lietas 2.sējuma 5.-10.lapa).*

Izvērtējot *O.L.* liecību, tiesa atzīst, ka tā ir pretrunā ar iepriekš sniegtajiem paskaidrojumiem *(sk. šā sprieduma 17.punktu)*.

Uz tiesas sēdi *O.L.* neieradās un neierašanās iemeslu tiesai nepaziņoja. 2010.gada 22.februārī tika pieņemts lēmums par liecinieces *O.L.* piespiedu atvešanu *(lietas 2.sējuma 12.lapa)*, taču no Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes tika saņemta informācija, ka *O.L.* deklarētajā dzīves vietā neatrodas un viņas atrašanās vieta nav zināma *(lietas 2.sējuma 42., 47.lapa)*.

Ņemot vērā minēto, tiesai neradās iespēja noskaidrot iemeslus, kādēļ *O.L.* VID amatpersonām ir sniegusi tik pretrunīgus paskaidrojumus un liecību, kā arī neradās iespēja uzdot jautājumus *O.L.* par SIA „Matgors" darījumu ar pieteicēju.

[19] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarībā, tiesa nonāca pie secinājuma, ka nav iesniegti tādi pierādījumi, kas ļautu apšaubīt PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* norādītās ziņas.

Šāds tiesas secinājums ir balstīts uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[19.1] 2007.gada 21.septembrī VID FPP pieņemts lēmums par kriminālprocesa Nr.15830400507 izbeigšanu *(lietas 1.sējuma 46.-49.lapa)*.

No 2007.gada 12.novembra līdz 2008.gada 4.februārim VID veica pieteicējai komplekso nodokļu auditu *(lietas 1.sējuma 96.-108.lapa)*.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka audita veikšanas laikā iestādes rīcībā bija gan 2006.gada 16.augustā, 2006.gada 18.oktobrī un 2007.gada 1.martā *O.L.* sniegtie paskaidrojumi *(lietas 1.sējuma 74.-75., 76. – 77.lapa; lietas 2.sējuma 3. un 4.lapa)*, gan arī 2007.gada 6.septembrī *O.L.* sniegtā liecība *(lietas 2.sējuma 5.-10.lapa)*.

Šādos apstākļos VID bija pienākums novērst *O.L.* paskaidrojumos un liecībā konstatējamās pretrunas, kā arī noskaidrot SIA „Matgors" un pieteicējas veiktā darījuma apstākļus.

Pārsūdzētajā Lēmumā minēts, ka *O.L.* nav norādījusi, ka būtu veikusi darījumus ar pieteicēju, piemēram, realizējusi 701 tonnu minerālmēslu.

Tiesa konstatē, ka *O.L.* nav uzdots jautājums par to, vai SIA „Matgors" 2005.gada 19.decembrī veica darījumu ar pieteicēju, kā arī VID amatpersonas nav uzdevušas *O.L.* jautājumus par konkrētā darījuma apstākļiem. Līdz ar to izskatāmajā lietā SIA „Matgors" un pieteicējas veiktā darījuma apstākļi nav noskaidroti.

[19.2] Tiesa konstatē, ka kriminālprocesa ietvaros *(lietas 1.sējuma 46.-49.lapa; lietas 2.sējuma 5.-10.lapa)* cita starp tikuši skaidroti arī šādi apstākļi: vai *O.L.* ir bijusi SIA „Matgors" amatpersona un vadījusi uzņēmumu; vai SIA „Matgors" vārdā noslēgtie darījumi ir reāli notikuši; vai *O.L.* kā uzņēmuma amatpersona atzīst SIA „Matgors" vārdā noslēgtos darījumus. *O.L.* uzdota virkne jautājumu par SIA „Matgors" saimniecisko darbību, darījumiem un grāmatvedības dokumentos veiktajiem ierakstiem.

No *O.L.* sniegtajām liecībām (*sk. šā sprieduma 18.punktu*) redzams, ka uz visiem uzdotajiem jautājumiem viņa ir spējusi sniegt atbildes pēc būtības. *O.L.* liecinājusi, ka atzīst SIA „Matgors" vārdā veiktos darījumus, visi SIA „Matgors" veiktie darījumi ir reāli notikuši, darījumu dokumentus parakstījusi pati.

[19.3] Kriminālprocesa virzītājs nonācis pie secinājumiem, kas ir diametrāli pretēji pārsūdzētā Lēmuma pamatojumā norādītajiem argumentiem *(sk. lietas 1.sējuma 46.-49., 57. – 65.lapa)*.

Pārsūdzētajā Lēmumā norādīts, ka *O.L.* noliegusi saimnieciskās darbības veikšanu SIA „Matgors" vārdā; norādījusi, ka viņas rīcībā nav uzņēmuma grāmatvedības dokumentu un nav arī informācijas par to atrašanās vietu; neesot citu personu pilnvarojusi rīkoties uzņēmuma vārdā.

Kriminālprocesa ietvaros noskaidrots, ka SIA „Matgors" pārtraucis darbību 2006.gada beigās sakarā ar nodokļu parādu; *O.L.* bijusi uzņēmuma amatpersona ar pārstāvības tiesībām; visi SIA „Matgors" darījumi notikuši likumīgi un reāli; ne VID FPP amatpersonu, ne maksātnespējīgās SIA „Matgors" administratora, ne VID ZRI Jelgavas nodaļas amatpersonu rīcībā nav ziņu, kas dotu pamatu apšaubīt lēmumā norādītos faktus par nodokļu parāda rašanās iemesliem.

No minētā loģiski izriet, ka kriminālprocesa ietvaros veiktās izmeklēšanas gaitā nav apstiprinājušies *O.L.* sākotnēji sniegtie paskaidrojumi (*sk. šā sprieduma 17.punktu*). Uz to norāda arī fakts, ka kriminālprocesa rezultātā neviena persona nav saukta pie atbildības par prettiesiskām darbībām. Lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā.

Tiesai nav iemesla uzskatīt, ka *O.L.* būtu sniegusi nepatiesas liecības kriminālprocesa ietvaros.

Šādos apstākļos tiesai nav pamata dot priekšroku *O.L.* sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem.

[19.4] Tiesa ņem vērā faktu, ka arī pieteicējas darījumu partnerei – SIA „Matgors" no 2006.gada 16.augusta līdz 27.septembrim VID veicis komplekso nodokļu auditu par periodu no 2005.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 30.jūnijam *(lietas 2.sējuma 19.-38.lapa)*, respektīvi, par to pašu laika periodu, kad noticis izskatāmajā lietā izvērtējamais darījums. SIA „Matgors" audita pārskatā Nr.146 cita starp norādīts, ka audita pārbaude veikta uzņēmuma ofisa telpās; paskaidrojumus audita laikā sniegusi uzņēmuma pilnvarotā persona *S.G. (lietas 2.sējuma 21.lapa)*; VID ZRI amatpersonas auditējamā periodā ir veikušas 3 tematiskās pārbaudes, divos gadījumos uzņēmuma amatpersonai *O.L.* piemērots administratīvais sods, bet 2006.gada 25.jūlijā, kad veikta tematiskā pārbaude (akts Nr.705): „*Savstarpējo darījumu salīdzināšana*", nekādi pārkāpumi nav konstatēti *(lietas 2.sējuma 23.lapa)*; SIA „Matgors" grāmatvedības uzskaiti no 01.01.2005. līdz 01.06.2006. kārtojusi grāmatvede *E.M.*; grāmatvedības uzskaite kārtota, izmantojot licencēto datorprogrammu „Zalktis" (licence Nr.503-119); grāmatvedības uzskaite auditējamā periodā tiek kārtota divkāršā ierakstu sistēmā; audita pārbaudei tika iesniegts uzņēmuma amatpersonas *O.L.* 2004.gada 12.decembrī apstiprināts kontu plāns, kas izstrādāts atbilstoši normatīvo aktu prasībām *(lietas 2.sējuma 24.lapa)*; SIA „Matgors" atbildīgās personas par stingrās uzskaites PPR saņemšanu, aizpildīšanu un uzglabāšanu ir *O.L.* un *V.S.*; nodokļu auditā izmantoti SIA „Matgors" grāmatvedības dokumenti un reģistri *(lietas 2.sējuma 25.lapa)*; par uzņēmuma grāmatvedībā konstatētajiem pārkāpumiem *O.L.* sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols *(lietas 2.sējuma 27.lapa)*; audita ietvaros arī pārbaudīta SIA „Matgors" PVN aprēķināšanas un maksāšanas kārtība; veiktais darījums ar pieteicēju nav apšaubīts *(lietas 2.sējuma 28. - 33.lapa)*.

No minētā secināms, ka SIA „Matgors" juridiskajā adresē ir atradies, uzņēmums veicis saimniecisko darbību un tajā bijušas nodarbinātās personas; pārbaudes veicējiem tikuši iesniegti SIA „Matgors" grāmatvedības dokumenti.

Tiesas sēdes laikā VID pilnvarotā pārstāve norādīja, ka SIA „Matgors" audita laikā darījumi tikuši pārbaudīti izlases veidā.

Tiesa konstatē, ka minētais apgalvojums ar lietas materiāliem neapstiprinās *(sk. audita pārskatu Nr.146, lietas 2.sējuma 19.-38.lapa)*.

[19.5] VID uzskata, ka pieteicējai nav tiesību atskaitīt priekšnodokli tādēļ, ka VID nav ieguvis apstiprinājumu tam, ka pieteicēja PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* norādīto preci – minerālmēslus, būtu saņēmusi no SIA „Matgors".

Šāds VID secinājums pamatā ir balstīts uz *O.L.* sākotnēji sniegtajiem paskaidrojumiem.

Tiesa jau iepriekš secināja, ka nav pamata piešķirt ticamību tik nekonsekventiem, nekonkrētiem un pretrunīgiem paskaidrojumiem (*sk. šā sprieduma 17.punktu*), kādus sākotnēji sniegusi *O.L.*, un, kuri nav apstiprinājušies kriminālprocesa ietvaros veiktās izmeklēšanas gaitā. Tiesa arī atzina, ka, veicot pieteicējai auditu un konstatējot pretrunas *O.L.* sniegtajos paskaidrojumos, iestādei bija pienākums noskaidrot konkrētā darījuma apstākļus, kas izskatāmajā gadījumā nav izdarīts (*sk. šā sprieduma 19.1.punktu*).

Fakts, ka SIA „Matgors" nepiederēja transportlīdzekļi, tehnika un nekustamais īpašums, vēl pats par sevi nav pietiekams, lai secinātu, ka darījums ar pieteicēju nevarēja notikt. Nepieciešamo tehniku un telpas ir iespējams iznomāt vai arī pirkt transporta pakalpojumus. Arī šādus apstākļus VID nav pārbaudījis.

Tiesas sēdes laikā VID pilnvarotā pārstāve atzina, ka nav strīda par to, ka darījuma (ar pieteicēju) veikšanas brīdī SIA „Matgors" faktiski darbojies; ka SIA „Matgors" bijuši nodarbināti kādi 8 cilvēki, par kuriem maksāts sociālais nodoklis; nav strīda arī par to, ka minerālmēsli, kurus pieteicēja iegādājusies no SIA „Matgors" dabā eksistē un pieteicēja tos pārdevusi SIA „Mālnieki".

Tiesa konstatē, ka 2005.gada 19.decembrī pieteicēja izrakstījusi rēķinu SIA „Mālnieki" (PPR sērija HL-VII 000184) par minerālmēslu: kālijs 386 tonnas, realizāciju par Ls 37828,00 (tai skaitā PVN 18% Ls 5770,37) *(lietas 1.sējuma 256.lapa)*. 2005.gada 22.decembrī pieteicēja izrakstījusi rēķinu SIA „Mālnieki" (PPR sērija HL-VII 000185) par minerālmēslu: karbamīds 160 tonnas, realizāciju par Ls 22400,00 (tai skaitā PVN 18% Ls 3416,95) *(lietas 1.sējuma 254.lapa)*. 2005.gada 27.decembrī pieteicēja izrakstījusi rēķinu SIA „Mālnieki" (PPR sērija HL-VII 000186) par minerālmēslu: brāķētais NPK 155 tonnas, realizāciju par Ls 202275,50 (tai skaitā PVN 18% Ls 3085,55) *(lietas 1.sējuma 255.lapa)*.

SIA „Mālnieki" amatpersona apstiprina, ka minētajos PPR norādītās preces ir saņemtas *(lietas 1.sējuma 132.lapa)*.

[19.6] Rezumējot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka lietā nav tādu pierādījumu, kas dotu objektīvu pamatu secinājumam, ka PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* norādītās ziņas nav patiesas un šāds darījums nevarēja notikt.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka pieteicējai nepamatoti aprēķināts PVN Ls 12165,94, soda nauda Ls 12165,94 un nokavējuma nauda Ls 4045,18 apmērā.

[20] Likuma „Par grāmatvedību" 2.pants nosaka, ka uzņēmuma [..] grāmatvedībai ir uzskatāmi jāatspoguļo visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi un īpašuma stāvoklis. Grāmatvedība ir jākārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli un tā saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā, kā arī lai varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisi. Grāmatvedības sniegtajai informācijai ir jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai.

Tā paša likuma 7.pants noteic, ka grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu. Ierakstiem grāmatvedības reģistros jābūt savlaicīgi izdarītiem, pilnīgiem, precīziem un sistemātiski sakārtotiem. Nav pieļaujami ieraksti, kuru saturs vai mērītāji atšķiras no attaisnojuma dokumenta.

No citētajām tiesību normām izriet, ka uzņēmuma grāmatvedības dokumentos iekļautajām ziņām ir jāatbilst uzņēmuma faktiskajiem darījumiem. Bez tam, uzņēmuma grāmatvedība jākārto tā, lai varētu izsekot katra darījuma norisi.

Tiesa atzīst, ka VID veiktie UIN aprēķini arī nav pareizi, jo tie ir balstīti uz argumentu, ka SIA „Matgors" vārdā noformētais PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* satur nepatiesu informāciju un tādēļ tas nav uzskatāms par attaisnojuma dokumentu likuma „Par grāmatvedību" izpratnē. Minētā iemesla dēļ ticis koriģēts pieteicējas apliekamais ienākums *(sk. arī audita pārskatu Nr.14, lietas 1.sējuma 103. – 106.lapa)*.

Tā kā tiesai netika iesniegti pierādījumi, kas norādītu uz to, ka PPR *(lietas 1.sējuma 73.lapa)* norādītās ziņas nav patiesas, tad VID izvirzītais arguments ir atzīstams par nepamatotu.

Tiesa konstatē, ka 2008.gada 4.februārī pieņemts lēmums par audita rezultātiem, ar kuru pieteicējai papildus nomaksai budžetā aprēķināts PVN Ls 12 165,94 un soda nauda tādā pašā apmērā par 2005.gada decembri, soda nauda Ls 37,95 apmērā par 2007.gada septembri, kā arī PVN nokavējuma nauda Ls 4045,18; UIN Ls 9634,50, soda nauda Ls 4817,25 un nokavējuma nauda Ls 2496,31 *(lietas 1.sējuma 8.-9.lapa)*. 2008.gada 6.martā pieteicēja iesniegusi apstrīdēšanas iesniegumu *(lietas 1.sējuma 10.-16.lapa)*, no kura izriet, ka lēmums par audita rezultātiem netiek apstrīdēts vienīgi daļā, ar kuru papildus nomaksai budžetā noteikta PVN soda nauda Ls 37,95 apmērā (par 2007.gada septembri). 2008.gada 3.aprīlī pieņemts sākotnējais lēmums *(lietas 1.sējuma 17. – 23.lapa)*, ar kuru lēmums par audita rezultātiem atstāts negrozīts pilnā apmērā (tātad, arī tā neapstrīdētajā daļā). No pārsūdzētā Lēmuma *(lietas 1.sējuma 31. – 39.lapa)* rezolutīvās daļas izriet, ka sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Ņemot vērā minēto, pārsūdzētais Lēmums ir atceļams daļā, ar kuru pieteicējai uzlikts pienākums samaksāt PVN Ls 12 165,94, soda naudu Ls 12 165,94 un nokavējuma naudu Ls 4045,18; UIN Ls 9634,50, soda nauda Ls 4817,25 un nokavējuma naudu Ls 2496,31 apmērā.

Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, tiesa nevērtēs pārējos pieteikumā minētos argumentus, jo tie nevar izmainīt tiesas izdarītos secinājumus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda :

1. **Apmierināt** zemnieku saimniecības „Austrumi" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 9.jūnija lēmuma Nr.19/16595 atcelšanu.
2. **Atcelt** Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2008.gada 9.jūnija lēmumu Nr.19/16595 daļā, ar kuru zemnieku saimniecībai „Austrumi" uzlikts pienākums samaksāt pievienotās vērtības nodokli Ls 12 165,94, soda naudu Ls 12 165,94 un nokavējuma naudu Ls 4045,18, kā arī uzņēmumu ienākuma nodokli Ls 9634,50, soda nauda Ls 4817,25 un nokavējuma naudu Ls 2496,31 apmērā. Lēmums uzskatāms par atceltu ar tā pieņemšanas dienu.
3. **Piedzīt** no Valsts ieņēmumu dienesta par labu zemnieku saimniecībai „Austrumi" samaksāto valsts nodevu Ls 10 (desmit latus).

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2010.gada 9.jūnijā.

Tiesnese R.Paegle